

**Biblioteca ASTRA,
Corpul B**

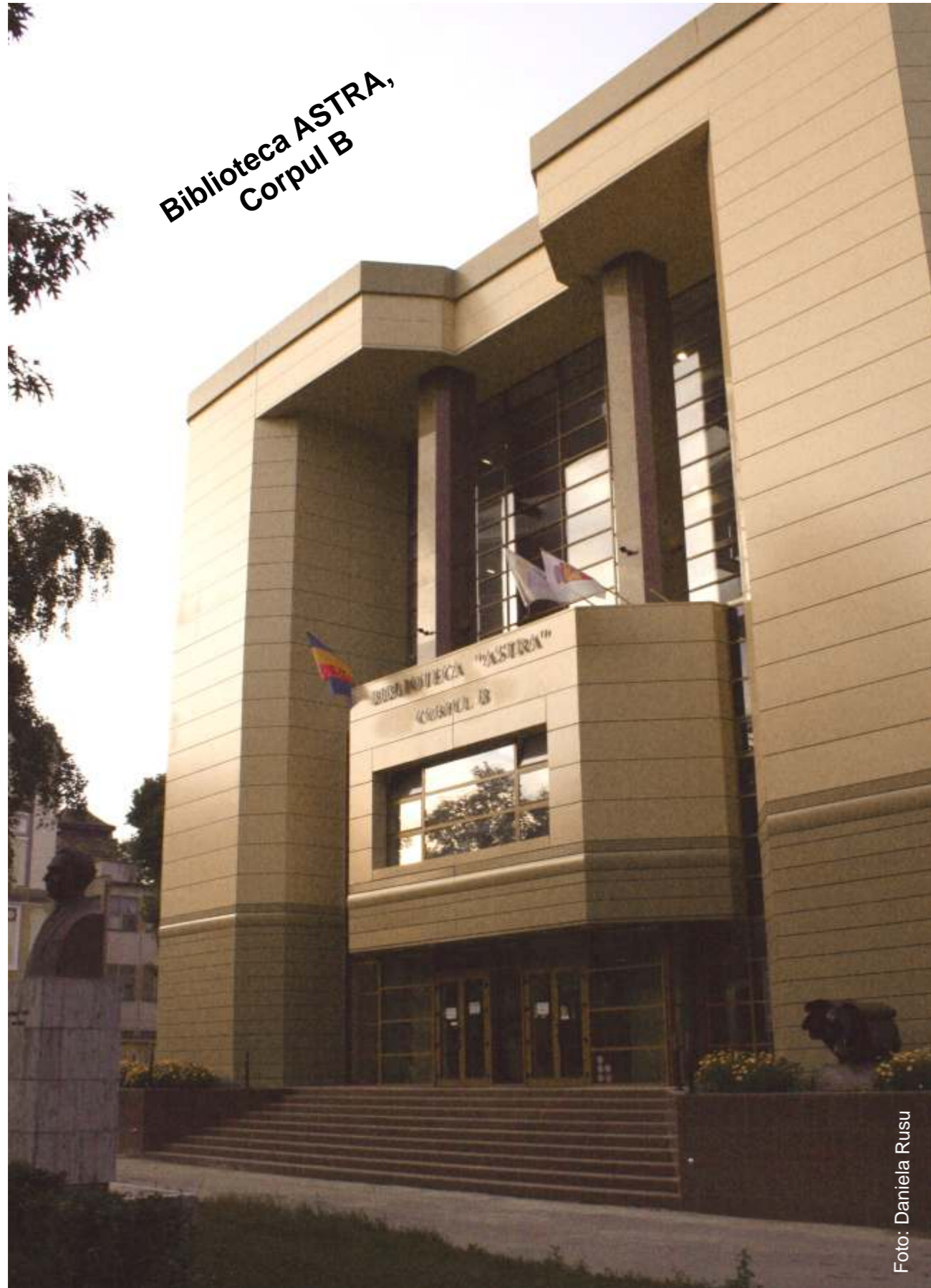
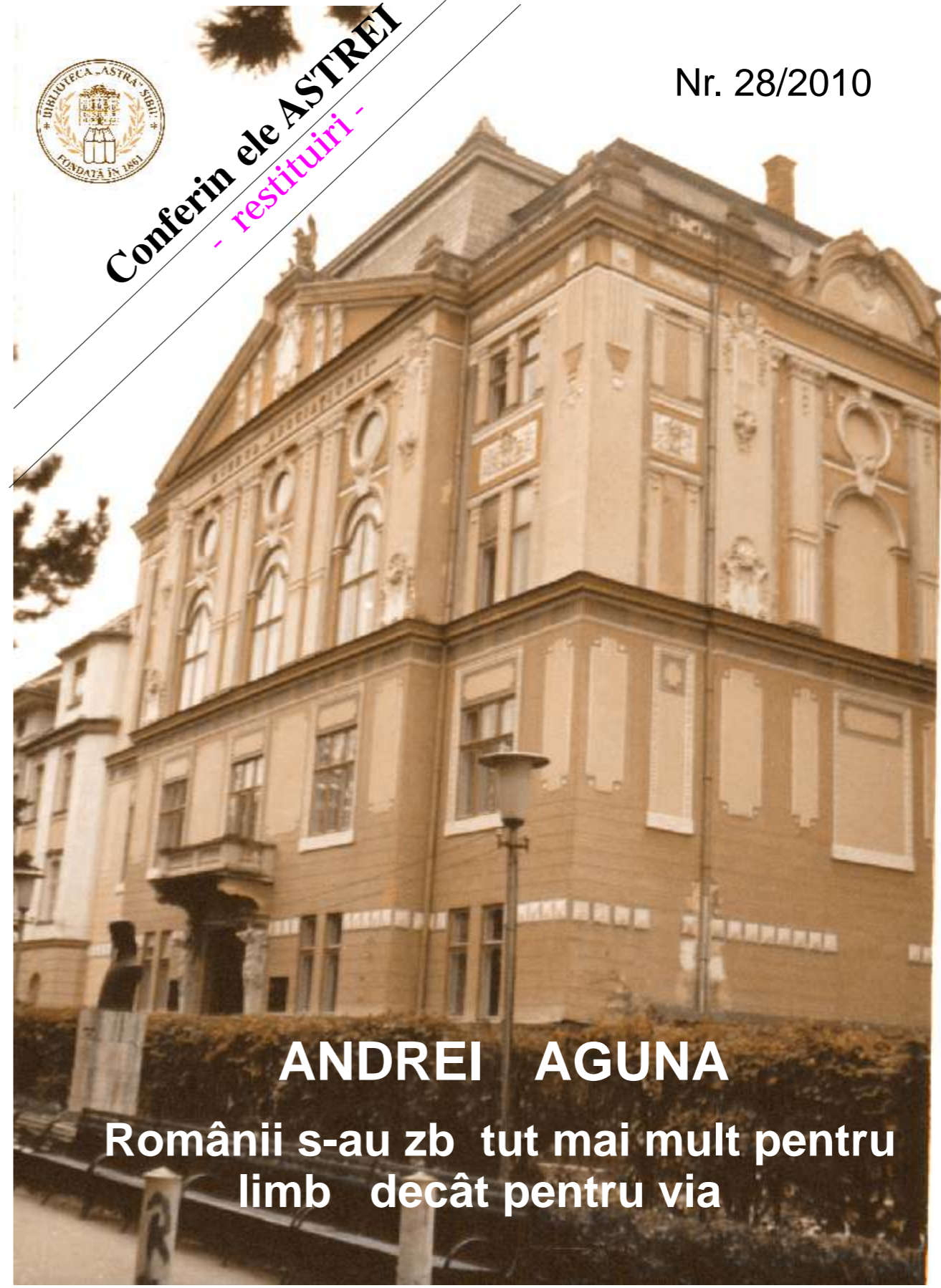

Foto: Daniela Rusu

**Conferințele ASTREI
- restituiri -**

Nr. 28/2010

ANDREI AGUNA

**Românii s-au zbatut mai mult pentru
limbă decât pentru via**

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU

Conferințele ASTREI:

ANDREI ȘAGUNA: „Românii s-au zbatut mai mult
pentru limbă decât pentru viață”

Coordonatorul colecției: Onuc **Nemeș-Vintilă**
Grafică copertă: Daniela **Rusu**
Tehnoredactare: Maria **Bădilă**
Editor: Ioana **Butnaru**
Lucrare realizată la tipografia Bibliotecii ASTRA
Tiraj: 15 exemplare

*Versiunea în format electronic a conferinței se află la Biblioteca ASTRA,
Compartimentul Colecții Speciale*

**CONSILIUL JUDEȚEAN SIBIU
BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU**

Str. G. Barițiu, nr. 5-7, cod 550178
Sibiu, ROMÂNIA
Tel.: +40 269 210551, +40 369 561731, fax: +40 269 215775
Web: <http://www.bjastrasibiu.ro>, e-mail: bjastrasibiu@yahoo.com

ISSN: 1843 - 4754

Andrei Şaguna
1809-1873

Din această serie au apărut conferințele:

Octavian Paler	<i>Autoportret într-o oglindă spartă</i> (nr. 1)
Constantin Noica	<i>Eminescu – omul deplin al culturii românești</i> (nr. 2)
Horia Bernea	<i>Evocat de: Andrei Pleșu, Sabin Adrian Luca, Ion Onuc Nemeș</i> (nr. 3)
Rodica Braga	<i>Anul 2000. Simple exerciții de sinceritate</i> (nr. 4)
Mircea Braga	<i>Întoarcerea ex- librisului</i> (nr. 5)
Ion Agârbiceanu	<i>Către un nou ideal – 1931-</i> (nr. 6)
Ion Agârbiceanu	<i>Necesitatea din care a răsărit <<ASTRA>></i> (nr. 7)
Inaugurarea Bibliotecii ASTRA, Corpul B, 1 ianuarie 2007	(nr. 8)
Pr. acad. Mircea Păcurariu	<i>– Mitropolitul Andrei Șaguna – 200 de ani de la naștere</i> (nr. 9)
Ioan Lupaș	<i>Viața și activitatea lui Gheorghe Barițiu</i> (nr. 10)
Victor V. Grecu	<i>Dreptul limbii</i> (nr. 11)
Antonie Plămădeală	<i>A plecat și Constantin Noica</i> (nr. 12)
Giovanni Ruggeri	<i>Muzeul de Icoane pe Sticlă din Sibiel</i> (nr. 13)
Dorli Blaga	<i>În ciuda vremurilor de atunci, viața lui Blaga la Sibiu a fost frumoasă și luminoasă</i> (nr. 14)
Octavian Goga	<i>La groapa lui Șaguna</i> (nr. 15)
George Banu	<i>Actorul european</i> (nr. 16)
Rita Amedick	<i>Podoabe pentru o sfântă a săracilor</i> (nr. 17)
Basarab Nicolescu	<i>Întrebări esențiale despre univers</i> (nr. 18)
Vasile Goldiș	<i>La mutarea bustului lui G. Barițiu în fața Muzeului Asociațiunii</i> (nr. 19)
Eugen Simion	<i>Constantin Noica – arhitectura ființei</i> (nr. 20)
Jan Urban Jarnik	<i>Un prieten sincer al poporului nostru</i> (nr. 21)
Al. Dima	<i>George Coșbuc în Sibiu</i> (nr. 22)
Octavian Goga	<i>Țăranul în literatura noastră poetică</i> (nr. 23)
Răzvan Codrescu	<i>Doctorul Nicolae C. Paulescu sau Știința lui Scio Deum esse</i> (nr. 24)
Victor V. Grecu	<i>Identitate. Unitate. Integrare – în spectrul globalizării</i> <i>Idealuri ale militantismului și spiritualității românești</i> (nr. 25)
Remus Rizescu	<i>Compozitorul slovac Jan Levoslav Bella și Sibiul</i> (nr. 26)
Teodor Ardelean	<i>Limba înainte de toate și în toate</i> (nr. 27)
Andrei Șaguna	<i>Românii s-au zbatut mai mult pentru limbă decât pentru viață</i> (nr. 28)

ANDREI ȘAGUNA

**„Românii s-au zbatut mai mult pentru limbă
decât pentru viață”***

Cuventarea Escelentiei Sale D. Presiedinte tienuta cu ocasiunea deschider'ei
Adunarei generale a Asociatiunei

Domniloru !

Esistenti'a si progresulu unei Asociatiuni, precum este în de obste
cunoscutu, sunt conditionate de interesulu si simpati'a publicului, pentru care
s'au înfientiatu.

Ce interesu, si ce simpatia are Natiunea nóstra catra Asociatiunea
transilvana înfientiatu în anulu trecutu, în lun'a lui Octomvrie pentru literatur'a
romana, si cultur'a poporului romanu, - limpede se vede nu numai dein
numerulu celu mare alu acelu nationalisti, carii cá membri s'au înscriu la
acést'a Asociatiune, ci si dein numerulu celu împuitoriu alu celoru ce s'au

---

* Cuvântare ținută la a doua adunare generală a Asociațiunii ASTRA ținută la Brașov, 28-30
iulie 1862, în Actele privitoare la Urdirea și Înființarea Asociațiunii Transilvane pentru
literatura română și cultura poporului român, Sibiu, 1862, p. 32-39.

Titlul aparține editorului.

Textul păstrează ortografia vremii.

infacisiatu la adunarea generala de astádi, precumu si dein pregatirile cele serbatoresci ale braviloru conationali Brasioveni.

Înteresulu celu mare, si simpati'a cea comuna a natuniei catra Asociatiunea nóstra transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu sunt totu atatea garantii sigure pentru esistenti'a, progresulu, si prosperitatea întreprinderii nóstre.

Eu tocma în acestea împregiurari aflu acelu adeveru, cà urditorii acestei Asociatiuni bene au cunoscutu debuinti'a cea imperativa a înfiintierei unei asemenea Asociatiuni, si câ totuodata prein ea au sciutu aflá mediloculu celu mai siguru, spre a se intalni cu unanima dorintia a Natiunei pentru ca nu este unu romanu, carele se nu scie, ca fara limba si cultura nu se potu tiené pasi egali cu alte popóre civilisate.

Convingierea acést'a nu este nici o ivire noua, si nici se póte afirmá, ca spiritulu seclului nostru o aru fi desceptatu în natiunea nóstra, ci din contra eu dicu: ca convictiunea aceea este eredita dela Protoparintii nostrii, si acestu adeveru se documenteada cu cuvintele vestitului istoriografu Bonfiniu, carele descriindu vitejielele Romaniloru, marturisesce: "Ca Romanii sau vediutu a se osti mai multu pentru limba, decatu pentru viatia".

Vioara lui Amfionu prin producerea impresiuniloru celoru fermecatóre au fostu puternica spre a îmblândi înca si ferele cele selbatiche, însa nu si a ridicá Cietati si orasie, nici a preface pustietati în gradini si holde desfataóre si fructifere; limb'a au efeptuitu tóte acestea; ea, conversatriti'a cea mai credinciósa a omului.

Prin limba sau întrunitu oamenii între sine, si au facutu legatura de pace pentru binele loru generalu si specialu. Limb'a au produsu luminarea, cultur'a, civilisatiunea si comerciulu; ea au aratatu lips'a midiloacelor de comunicaciune pe apa si uscatu; ea au fundatu legi, si au legatu secsele; ea au

midilocitu pastrarea Istoriei neamului omenescu si a lumii întregi; ea au desceptatu spre lucrare, activitate si perfectiune popórele cele neculte, si au facutu din ele popóre civilisate. Limb'a au povatiuitu pre omu lá cunóscerea unui adevratu Dumnedieu, si a Religiei celei mantuitoře pentru densulu, adeca la cunóscerea si îmbratiesiarea Hristianismului, cu unu cuvîntu omulu prin midîlocirea limbei au devenitu la viatiá sociala, ceea ce este fontan'a cea nedesiertavera a nenumarateloru bunatati pentru totu neamulu omenescu.

De si strabunii nostrii, despre carii se dice: ca sau luptatu mai multu pentru limba, de catu pentru viatia, n'au manifestatu în scrisu cu deamaruntulu convingierile sale despre bunatatile limbei, asia, precumu le amu descrisu aci; totusi debue se se precunósea, ca ei au priceputu bunatatile, ce se revarsa prin limba, si acést'a o au doveditu ei în fapta, caci altmintrelea nu saru fi pututu luptá mai multu pentru limba de catu pentru viatia; pentru ca este sciutu, ca omulu se sacrifica numai pentru acelu lucru, pentru care are predilectia. Deci strabunii nostrii în fapta au adeveritu predilecti'a loru pentru limba mai pre susu de viatia, de aceea sau si luptatu ei mai multu pentru ea de catu pentru viatia.

De aci urmédia cu consecuintia logica, ca fiindu noi stranepotii aceloror Romani, carii mai multu sau luptatu pentru limba, de catu pentru viatia, nu spiritulu seclului presinte neau descieptatu pre noi spre înfiintiarea acestei Asociatiuni, ce are de scopu cultivarea limbei, si cultur'a poporului nostru, ci convingerea cea eredita dela strabunii nostrii este îndemnulu celu principalu alu urdirei Asociatiunei nóstre. Candu facu aceast'a marturisire, totudeodata sîntu convinsu, ca urditorii acestei Asociatiuni au împlinitu doua'datorintie sfinte, candu se determinara la înfiintiarea Asociatiunei acesteia.

Cea din taia datorintia au împlinitu ei prin aceea, ca întogmai au cunoscutu valórea si poterea cea fermecatóre a limbei materne, precumu si alti

multi nationalisti din timpii trecuti, carii înse nu puture spori în nesuintiele loru limbistice din cauzele vitrigitatiei aceluor timpii facia cu natiunea noastră; a doua datorintia au împlinitu urditorii, acestei Asociatiuni prin aceea, ca sau sciutu folosi de spiritulu luminatu alu prezentului, carele catusile de pana acumu ale sclaviei leau ruptu si leau nimicitu spre laud'a sa, si spre ajungerea destinului omenescu cu privire și la natiunea noastră.

Nu voiu se molestediu patienti'a Dvoastre prin lunga cuvântare, îlese datoriu sîntu atinge aci atîta, ca Natiunea noastră este astadi conumerata între celelalte natiuni libere compatriotice; ea este egalu îndreptatita cu acelea, prin urmare ea este astadi mantuita si scapata de varvari'a timpiloru trecuti; ea scie tóte acestea; ea își tinde natiuniloru patriotice man'a de sora buna; ea doresce propasirea fiiloru si fiiceloru sale catra lumin'a cea intensiva si binefacătoare a culturei si civilizatiei, dela carea proni'a cerésca n'au eschiso nici pre ea; ea nimicu mai multu si mai putînu nu doresce, de catu aceea, cá se remane în viati'a sá nationala, adeca în viati'a limbei sale, si prin aceea cá prin midiloculu celu mai siguru se întemeedie si se latiésca cultur'a si prosperitatea nationala si patriotica, precumu o vede acést'a la celelalte natiuni surori compatriotice.

Aceste, si nu alte, principii corecte leau nutritu natiunea romana în pieptulu seu înca atunci, candu ea cu fiii si cu fiicele sale gema în starea cea dejositoare a sclaviei; ea si astadi în starea cea binecuventata a egalei îndreptatiri remane credinciósa principiiloru aceluor corecte. De aceea devis'a natiunei noastre nu póte remanea fara efectulu doritu. Dreptatea n'are debuintia de cuvinte si espresiuni multe si maiestroase, ca-ci este mai presusu de tóte acestea: asia si principiile acestei Asociatiuni n'au debuintia de multe dovedi și cu deosebire, nau debuintia de dovedi artificióse; ele sîntu acelési, care sîntu si ale natiunei, pentru ca Asociatiunea noastră este convinsa pe de plinu, ca numai asia va spori în deslegarea problemei sale deaca va fi povatiuita de susu

atinsese principiul, de aceea de trei ori fericit mă socotesc pe mine, carele din încrederea Asociaţiunii ocupă scaunul de preşedinte şi conducătorul alu a lucrurilor ei.

Cându mă gândesc; că de trei ori fericit mă socotesc pe mine, ocupându preşedinţia, doresc, că totu deodată să fiu bine înţelesu.

Literatur'a, precumu şi spiritulu acestor cuvinte ale mele nu cuprind alu, fără numai constatarea acelu adevăru, că Asociaţiunea această este credincioasă problemei sale pe bază principiilor adoptate de către naţiunea întreaga, şi a două că cuprinde în sine contestarea născutiei mele neobosite pentru atingerea scopului Asociaţiunii; de aceea tare cred, că sub scutul unor asemenea convingeri corecte şi principii sănătoşe precumu am amintit mai sus, va spori de siguru literatur'a, şi cultur'a poporului român, peste tota aşteptarea, şi Asociaţiunea va vedea ostenele sale coronate cu succesu dorit, pentru că nu voru trece multe decii de ani, şi vomu vedea literatur'a limbii noastre la asemenea grad de cultură cu celelalte limbi culte; scolele şi institutele literare ca unicele mijloace de cultură a Naţiunii, le vomu vedea şi la noi în starea înfloritoare; vomu vedea satele şi oraşele române regulate şi înaintate; nu voru trece multe decii de ani şi vomu vedea acolo, grădini şi holde frumoşe cultivate, bogate de pomi fructiferi, unde până era alaltăieri erau numai palamide şi alte ierburi sălbatice, nu voru trece multe decii de ani şi ne vomu bucura, vedindu economi'a raţională la plugarii noştri, înflorirea artelor şi a totu felu de măiestrii la românii noştri.

Dară spre a avea unu număr de bărbaţi învăţaţi în toate ştiinţele, ce aru corespunde împopulării şi dezvoltării naţionale, trecevoru era multe decii de ani ? Privindu atâtu la numărul cel mare alu tinerimei noastre, ce se află astăzi prin diferite Institute literare, şi la serioasă ei portare morală, şi la diligenţia ei, nu mă gândesc multu, cându afirmu, că şi în privinţa această avemu

prospectulu celu mai siguru de înaintare. Prescurtu, nu voru trece multe dieci de ani si natiunea romana vá fi regenerata si întinerita în poterile sale intelectuale, industriale si materiale, pentru ca natiunea este setósa dupa cultura si lumina, iar membrii acestei Asociatiuni nu voru crutiá nici unu sacrificiu, ce aru conditioná unu viitoriu mai fericitu, si propasirea natiunala. Un esemplu viu despre acestu adeveru vedemu Domniloru! tocma înaintea ochiloru nostrii. Vedemu astadi activitatea aceea de uimire, carea bravii nostrii Brasioveni o au desvoltatu spre a ne primi în midiloculu loru la celebrarea acestei adunari generale.

Ce zelu nationalu si patrioticu au manifestatu Braviovenii la înfiintiarea gimnasiului si a unei fabrici maretia de hartie?

Ce zelu si sacrificiu au adusu Brasiovenii pre altariulu natiunei si alu patriei cu înprovisarea unei espositiuni de producte, manufacte si artefacte nationale romane? nu este debuintia, cá eu selu descriu mai cu ameruntulu, ca-cu marimea acestui zelu ni se infacisiedia în fapte îndeplinite.

Tóte acéstea sîntu eflucsele naturali ale inimei romane, ale convingierii romane pentru cultur'a limbei lui si pentru propasirea lui catra lumina.

Si asia prelanga astfeliu de manifestatii, care negresitu voru aduce Natiunei si patriei unu viitoriu mai fericitu, declaru adunarea generala a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana, si cultur'a poporului romanu pe an. 1862. de deschisa.
